

Mały mistrz słowa, czyli jak rozpoznać i wspierać predyspozycje językowe dziecka

O potencjalnych uzdolnieniach językowych możemy mówić wtedy, gdy dziecko wykazuje zainteresowanie szeroko pojętym słowem już we wczesnym okresie życia uwielbia słuchać bajek i rozmawiać z opiekunami, posługuje się nad wiek bogatym słownictwem, chętnie tworzy logiczne i ciekawe opowiadania z dużą ilością szczegółów, często też z nieoczekiwanym zakończeniem. Gdy fascynuje je świat liter, gdy wyprzedza rówieśników w nabywaniu umiejętności pisania i czytania, gdy samo chętnie sięga po książkę i czyta ze zrozumieniem – zarówno w celu zdobywania wiedzy, jak i dla przyjemności. Dobrymi prognostykami w tej sprawie są również niekończące się pytania malucha i łatwość, z jaką zapamiętuje miejsca, zdarzenia, nazwy. Wszystkie te sygnały wskazują, że dziecko ma dobrze rozwiniętą inteligencję językową. Rolą rodziców jest stworzenie maluchowi takich warunków, aby jego predyspozycje i zainteresowania językowe mogły rozwinąć się w prawdziwy talent. Uważny rodzic, bacznie obserwując codzienne dziecięce zabawy, z pewnością dostrzeże, jakie działania podejmowane są przez dziecko najchętniej, najczęściej i najbardziej swobodnie, zauważy też entuzjazm okazywany podczas ich wykonywania.

Jest wiele prostych zabaw, które efektywnie wspierają talent lingwistyczny kilkulatek. Nie trzeba być fachowcem, niepotrzebne są też żadne przybory. Można robić to w każdej chwili, wracając z dzieckiem z przedszkola lub szkoły, na spacerze czy podczas jazdy samochodem.

Z uzdolnionym językowo maluchem możemy bawić się w **zabawy słowne**, takie jak:

Poszukaj rymów do wybranego słowa: np. *sznurek – nurek, ogórek, murek, kurek, burek...*

Taka sama sylaba: Dziecko i rodzic na przemian podają wyrazy zaczynające się tą samą sylabą, np. *parasol, parawan, paku-nek, parowóz, palec...*

łańcuszek wyrazowy: Grający podają na przemian wyrazy, z których każdy rozpoczyna się od ostatniej głoski poprzedniego, np. *bar – robot – tłok – kefir – rondo – obrus – słowik...*

Każdy wyraz zaczyna się głoską... Zadanie polega na układaniu zdań, w których wszystkie wyrazy rozpoczynają się od tej samej głoski, np. *Pewna pani pod parasolem poszła pospacerować po piaszczystej plaży.*

Śmieszne słowa. Wymyślamy niezistniejące słowa i zastanawiamy się, co mogłyby oznaczać np. *krypek* czy *wendulka*.

Kompetencje językowe starszego dziecka rozszerzają również

ćwiczenia słownikowe, czyli:

Wyszukiwanie słów o tym samym znaczeniu, a różnym zabarwieniu emocjonalnym, np. *koń, kicia, kocur, kociak, kicius, kocurysko.*

Szukanie synonimów do wybranego wyrazu, np. *wycieczka – podróż, wędrowka, wyprawa, ekspedycja, wyjazd, piknik, wypad...*

Szukanie antonimów, czyli wyrazów przeciwstawnych, np. *ciepło – zimno, miłość – nienawiść, gorący – zimny, smaczny – niesmaczny, ciekawy – nudny;*

Szukanie homonimów, czyli słów o tym samym brzmieniu a różnym znaczeniu, np. *klucz – wiolinowy, ptaków, do zamka; zamek – budowla, ekler, w drzwiach; konik – morski, polny, mały koń;*

Dobieranie słów do podanego tematu, np. *Na wycieczkę zabiorę... plecak, kurtkę, kanapki itd. W zoo można zobaczyć... słonia, niedźwiedzia, żyrafę itp.*

Które słowo nie pasuje? Dorosły podaje sekwencję słów, a zadaniem dziecka jest zareagować we wcześniej umówiony sposób (np. klasnąć), gdy usłyszy słowo niepasujące do pozostałych, np. *łódka, kajak, statek, pociąg; rysuje, pisze, gotuje, czyta; ładny, brzydki, miś, czysty.*

Słowa w jedną minutę. Dorosły podaje hasło, np. *ulica*, a dziecko w ciągu minuty podaje jak największą liczbę słów określających rzeczy znajdujące się na ulicy.

Co jeszcze rodzice mogą zrobić, aby rozwijać talent lingwistyczny pociechy?

Pamiętajcie, aby mówić do dziecka bez spieszczenia, pełnymi, poprawnie zbudowanymi zdaniami, gdyż właśnie to dostarcza dziecku dobrego wzorca. Angażujcie się w codzienne rozmowy z dzieckiem, pozwólcie mu zadawać pytania i wyczerpująco odpowiadać na te, które zadacie. Dyskutujcie na przeróżne tematy. Zaopatrźcie swoje małe dziecko w nagrania profesjonalnych artystów recytujących poezję lub czytających baśnie i opowiadania. Codziennie głośno czytajcie książki. Zapiszcie pociechę do biblioteki. Wspólnie wybierajcie książki, które mogą ją zainteresować.

Przed waszym utalentowanym językowo dzieckiem rysuje się szansa na wspaniałą przyszłość – tę najbliższą, w szkole, ale również w dorosłym życiu. Droga do kariery pisarza, poety, dziennikarza czy polityka jest szeroko otwarta.

Alicja Dorozińska – specjalistka ds. dydaktyki i wychowania w sieci warszawskich Niepublicznych Przedszkoli Ciuchcia Puch Puch

Wspólnie wybierajcie książki, które mogą zainteresować waszą pociechę, szukając zarówno w nowościach, jak i sięgając do klasyki.

NASZE PLACÓWKI:

Przedszkole i Żłobek Ciuchcia Puch Puch Targówek
 ul. Łokietka 7
 03-586 Warszawa
 tel.: (22) 677 27 64
 tel. kom.: 660 416 500
 e-mail: zaciszze@puchpuch.pl

Przedszkole Ciuchcia Puch Puch Wawer
 ul. Stradomska 12
 04-619 Warszawa
 tel.: (22) 812 16 47
 tel. kom.: 600 200 306
 e-mail: wawer@puchpuch.pl

Przedszkole i Żłobek Ciuchcia Puch Puch Bielany
 ul. Klauudy 28 A, ul. Klauudy 32
 01-684 Warszawa
 tel.: (22) 864 49 84
 tel. kom.: 660 718 942
 e-mail: bielany@puchpuch.pl